

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

C 59/95 (ex NN 79/95)

Italië

(96/C 92/03)

*(Artikelen 92 tot en met 94 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap)***Mededeling van de Commissie overeenkomstig artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag aan de overige Lid-Statens en andere belanghebbenden betreffende steun die Italië heeft toegekend aan de suikerfabriek van Ostellato**

Bij onderstaand schrijven heeft de Commissie de Italiaanse regering in kennis gesteld van haar besluit de procedure van artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden.

„Per brief van 25 april 1994 heeft de Permanente Vertegenwoordiging van Italië bij de Europese Unie de Commissie overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het Verdrag in kennis gesteld van een investeringsprogramma voor de herstructurering van twee suikerfabrieken, die van Minerbio (Bologna) en die van Ostellato (Ferrara).

Op 27 juni 1994 heeft de Commissie een klacht ontvangen over de steun aan de suikerfabriek van Ostellato.

De Commissie heeft in haar brieven nr. SG(95) D/1293 van 3 februari 1995 en nr. SG(95) D/8388 van 30 juni 1995 geen bezwaar op grond van de artikelen 92 en 93 van het Verdrag tegen de bovenbedoelde steunmaatregelen gemaakt.

In het kader van de genoemde klacht is de Commissie per brief van de Italiaanse autoriteiten van 26 april 1995 geïnformeerd over steun die aan de suikerfabriek van Ostellato is toegekend bij besluit van het CIPE (Comitato Interministeriale per la Programmazione economica) van 28 juni 1990.

Die brief van de Italiaanse autoriteiten van 26 april 1995 gold als kennisgeving van de steun aan de Commissie.

Deze steunmaatregel is opgenomen in het register van de niet-aangemelde steunmaatregelen onder het nummer NN 79/95.

De Commissie betreurt dat de betrokken maatregel in strijd met artikel 93, lid 3, van het Verdrag ten uitvoer is gelegd zonder dat zij er vooraf van in kennis is gesteld. Zij verzoekt de Italiaanse regering derhalve het nodige te doen om deze verplichting van voorafgaande aanmelding in de toekomst na te leven.

Bij Besluit van het CIPE van 28 juni 1990 hebben de Italiaanse autoriteiten de RIBS (Risanamento Industriale Zuccheri — financieringsmaatschappij met staatsparticipatie) toegestaan een lening tegen verlaagde rente ten bedrage van 3 miljard lire te verstrekken voor de uitvoering van de investeringen die nodig waren voor de biëntcampagne 1990/1991 in de suikerfabriek van Ostellato.

De gesteunde investeringen betreffen de verschillende afdelingen van de suikerfabriek van Ostellato met het oog op de hervatting van de productie en de omschakeling op kristalsuiker. Het gaat in hoofdzaak om werkzaamheden voor een aanpassing op technisch en bedrijfsvoeringsgebied, voor de reparatie van sommige afdelingen en voor het gewone en buitengewone onderhoud van de fabriek.

De betrokken steun is toegekend in de vorm van een lening tegen verlaagde rente met een looptijd van 15 jaar (aflossingsvrije periode van vijf jaar waarin een vaste vergoeding van 2,175 % moet worden betaald; tienjarige periode met aflossing waarin een vaste vergoeding van 8,7 % moet worden betaald).

Volgens de berekeningen van de Commissie bedraagt het netto-subsidie-equivalent van de verlaagde rente voor de betrokken gesteunde investeringen 52,4 %.

Begunstigde van de steun is de coöperatie (van landbouwproducenten) CO.PRO.B.

Bij het verstrekken van deze financiering is de steun toegekend aan de coöperatie CO.PRO.B als huurder van de suikerfabriek van Ostellato. Deze suikerfabriek behoorde immers tot 1990 toe aan de coöperatie CO.PRO.A, die in dat jaar is opgeheven.

In 1992 is CO.PRO.B eigenaar van deze suikerfabriek en van het betrokken suikerproductiequotum geworden via een verkoop bij openbare inschrijving waaraan alle gegadigden konden deelnemen.

Volgens de Italiaanse autoriteiten is de betrokken steun toegekend op grond van artikel 46, lid 4, van Verordening (EEG) nr. 1785/81 van de Raad⁽¹⁾ (een bepaling welke bij Verordening (EEG) nr. 305/91 van de Commissie in die verordening is opgenomen). Deze bepaling van de basisverordening voor suiker was voor de verkoopseizoenen 1989/1990 en 1990/1991 reeds vastgesteld bij Verordening (EEG) nr. 1254/89 van de Raad.

Op grond van deze bepaling moet de steun aan de volgende voorwaarden voldoen:

1. de maatregelen moeten nodig zijn wegens uitzonderlijke omstandigheden in verband met de in Italië in uitvoering zijnde herstructureringsprogramma's voor de suikersector (artikel 46, lid 4, eerste zin, van Verordening (EEG) nr. 1785/81);
2. de maatregelen moeten stroken met de herstructureringsprogramma's (artikel 46, lid 4, tweede zin, van Verordening (EEG) nr. 1785/81).

Bij de goedkeuring van de herstructureringsprogramma's, eerst dat voor de periode van 1984/1985 tot en met 1889/1990, dat de Italiaanse autoriteiten met instemming van de Commissie (brief aan de Italiaanse regering nr. SG(91) D/11490 van 20 juni 1991) hebben verlengd met het verkoopseizoen 1990/1991, en vervolgens dat voor de periode van 1991 tot en met 1996, heeft de Commissie zich onder meer het recht voorbehouden later een standpunt in te nemen over de specifieke steunplannen, die te zijner tijd overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het Verdrag moesten worden aangemeld voordat zij ten uitvoer werden gelegd.

De betrokken steun is niet overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het Verdrag van tevoren aangemeld.

Wat het onder 1 hierboven genoemde criterium betreft, heeft de Commissie rekening gehouden met de volgende aspecten:

De Raad heeft bij herhaling⁽²⁾ de noodzaak erkend van een herstructurering van de Italiaanse suikersector omdat deze sector door structurele oorzaken met bijzondere moeilijkheden te kampen heeft wat zowel de produktie als de verwerking betreft. De Italiaanse suikersector heeft namelijk zeer hoge produktiekosten die tot gevolg hebben dat de suikerfabrieken niet rendabel kunnen werken.

Daarom heeft de Raad Italië gemachtigd nationale aanpassingssteun toe te kennen en heeft hij ook bepaald dat Italië deze steun mag „aanpassen voor zover dit wegens uitzonderlijke omstandigheden in verband met de in Italië in uitvoering zijnde herstructureringsprogramma's voor de suikersector nodig is. Bij de toepassing van de artikelen 92, 93 en 94 van het Verdrag gaat de Commissie met name na of deze steun strookt met de herstructureringsprogramma's" (artikel 46, lid 4, van Verordening (EEG) nr. 1785/81 en artikel 4, lid 3, van Verordening (EEG) nr. 1254/89).

Op grond van artikel 46, lid 4, van Verordening (EEG) nr. 1785/81 en artikel 4, lid 3, van Verordening (EEG) nr. 1254/89 zou de betrokken steun eventueel kunnen worden toegestaan.

Bij de toekenning van deze steun gold het herstructureringsprogramma dat was gebaseerd op Wet nr. 700/83 van 19 december 1983. Dit programma, waarin met name de herstructureringsdoelstellingen waren vastgesteld en dat voorzag in acties en steunmaatregelen voor de verwezenlijking daarvan over een periode van vijf jaar (die de Italiaanse autoriteiten hebben verlengd met het verkoopseizoen 1990/1991, waarmee de Commissie haar instemming heeft betuigd per brief aan de Italiaanse regering nr. SG(91) D/11490), is in 1984 ter kennis van de Commissie gebracht. De Commissie heeft toen besloten (zie brief aan de Italiaanse regering van 23 mei 1984, nr. SG(84) D/6750 van 23 mei 1984) de betrokken steun toe te staan op de volgende voorwaarden:

- het ingediende herstructureringsprogramma moest een looptijd van vijf jaar hebben (die echter is verlengd met het verkoopseizoen 1990/1991);
- het herstructureringsprogramma mocht niet leiden tot een stijging van de Italiaanse suikerproduktie boven de aan Italië toegewezen A- en B-quota (15,7 miljoen kwintal/jaar);
- de uitvoeringsmaatregelen voor het ondersteunen van de investeringen moesten overeenkomstig artikel 93, lid 3, van het Verdrag worden aangemeld.

De Commissie constateert dat de betrokken steun niet heeft geleid tot een stijging van de suikerproduktie in Italië boven de aan dit land toegewezen quota.

Volgens de door de Italiaanse autoriteiten verstrekte gegevens lijkt de betrokken maatregel echter niet te passen in de herstructurering als bedoeld in het door de Commissie goedgekeurde sectorprogramma.

De steunmaatregel wordt door de Italiaanse autoriteiten niet omschreven als een herstructureringsmaatregel. Volgens de gegevens waarover de Commissie beschikt, was de maatregel hoofdzakelijk gericht op de hervatting van de produktie en de omschakeling op kristalsuiker in de

⁽¹⁾ PB nr. L 177 van 1. 7. 1981, blz. 4.

⁽²⁾ Zie Verordening (EEG) nr. 1254/89 (PB nr. L 126 van 9. 5. 1989, blz. 1) en ook Verordening (EEG) nr. 305/91 (PB nr. L 37 van 9. 2. 1991, blz. 1).

betrokken fabriek, die reeds bestond vóór de omschakeling van 1984, tijdens welke zij (althans gedeeltelijk) was omgeschakeld op vloeibare suiker. Het betrof hoofdzakelijk werkzaamheden die nodig waren voor een aanpassing op technisch en bedrijfsvoeringsgebied, voor de reparatie van sommige afdelingen en voor het gewone en buitengewone onderhoud van de fabriek.

Dergelijke werkzaamheden kan de Commissie niet als een herstructureringsmaatregel beschouwen. De werkzaamheden lijken beperkt te zijn gebleken tot wat nodig is om een bietencampagne normaal te doen verlopen en ook om de levensvatbaarheid van de betrokken onderneming te verbeteren. De steun is trouwens toegekend voor investeringen in een fabriek (de fabriek van Ostellato) die toebehoorde aan de in een proces van opheffing verkerende coöperatie CO.PRO.A. De steun was immers bestemd voor de coöperatie CO.PRO.B, die toen de fabriek huurde voordat deze werd verkocht. De Commissie begrijpt niet hoe kon worden beweerd dat het ging om steun voor de herstructurering van een onderneming, aangezien die onderneming zich in een opheffingsproces bevond.

Daarom lijken deze investeringen niet te voldoen aan de eis van een permanente verbetering van de verwerking van suiker in Italië waarvan in het door de Commissie goedgekeurde programma sprake is en die aansluit bij de uitzonderlijke omstandigheden op grond waarvan dergelijke steun mag worden toegekend.

Op grond van de gegevens waarover de Commissie beschikt, is zij in het licht van het bovenstaande van mening dat het hier niet gaat om een steunmaatregel die nodig is wegens uitzonderlijke omstandigheden in verband met de herstructureringsprogramma's. Daarom vindt de Commissie dat deze maatregel niet voldoet aan het onder 1 hierboven genoemde criterium.

Met betrekking tot het onder 2 hierboven genoemde criterium wijst de Commissie op de volgende elementen:

In het in december 1984 goedgekeurde herstructureringsprogramma zijn de typen nationale steunmaatregelen voor de verwerkende industrie omschreven; aangegeven zijn tevens de vormen waarin de steun wordt verleend, waaronder het verstrekken van leningen tegen verlaagde rente via de RIBS.

De doelstellingen en bestemmingen waar het om gaat bij de nationale steun- en andere maatregelen voor de herstructurering, zijn in dit programma vermeld. Voor de sector verwerking zijn uitdrukkelijk genoemd:

- moderniseringswerkzaamheden;
- concentratie en verbetering van de suikerproductie door verlaging van de basiskosten (modernisering en technologische verbetering, mechanisatie en automatisering van de installaties, energiebesparing).

In het programma is ook vermeld in welke fabrieken de suikerproductie zal worden geconcentreerd; een daarvan is de fabriek van Ostellato.

Volgens het door de Commissie goedgekeurde programma kunnen de herstructureringsmaatregelen echter slechts worden goedgekeurd als zij zijn gebaseerd op specifieke steunplannen waarin de wijze van herstructurering van de betrokken ondernemingen is bepaald.

Voor de betrokken steunmaatregel hebben de Italiaanse autoriteiten deze specifieke plannen niet overgelegd. Zij hebben gewoon een lijst van in aanmerking komende uitgaven met betrekking tot deze investeringen meegedeeld.

De betrokken investeringen zijn weliswaar uitgevoerd in een fabriek die volgens het nationale herstructureringsprogramma in productie had moeten blijven, maar volgens de gegevens waarover de Commissie beschikt, maken zij niet deel uit van een plan om de levensvatbaarheid op middellange/lange termijn van de onderneming te garanderen. Het lijkt te gaan om investeringen die alleen tot doel hadden de bietencampagne 1990 tot een goed einde te brengen om de betrokken fabriek dan vervolgens te kunnen verkopen.

Gezien de bovengenoemde aspecten, kan de Commissie de steunmaatregel voor de fabriek van Ostellato niet beschouwen als een maatregel die past in het herstructureringsprogramma voor de suikersector in Italië.

Nu het niet gaat om een herstructurering als hierboven bedoeld, moet de Commissie de steun toetsen aan haar criteria voor investeringen in de verwerking en afzet van landbouwprodukten.

In de sector verwerking en afzet van landbouwprodukten kunnen de Lid-Staten op grond van Verordening (EEG) nr. 866/90 van de Raad (PB nr. L 91 van 6. 4. 1990, blz. 1) steunmaatregelen nemen waarbij de steunbedragen op andere voorwaarden of op een andere wijze worden toegekend dan in die verordening is bepaald, of hoger zijn dan de in die verordening voorgeschreven maxima, op voorwaarde dat deze maatregelen in overeenstemming met de artikelen 92 tot en met 94 van het Verdrag worden genomen (artikel 16, lid 5, van Verordening (EEG) nr. 866/90).

Om ervoor te zorgen dat de ontwikkeling van de sector verwerking en afzet van landbouwprodukten strookt met het communautaire beleid, moeten de nationale steunmaatregelen in overeenstemming zijn met de selectiecriteria die de Commissie heeft vastgesteld voor de communautaire steunverlening voor investeringen ter verbetering van de verwerking en afzet van landbouwprodukten (Beschikking 90/342/EEG van de Commissie (PB nr. L 163 van 29. 6. 1990)) en die zij ook op overeenkomstige wijze toepast voor steunmaatregelen van de Staten (zie brief aan de Lid-Staten nr. SG(85) D/13962 van 30 oktober 1985).

Ten aanzien van de sector suiker is in de bovengenoemde beschikking bepaald dat geen investeringen voor bijstand in aanmerking komen met uitzondering van die investeringen die voorzien in:

- a) rationalisatie, zonder capaciteitsverhoging, in de Franse overzeese departementen;
- b) het gebruik van de in de Akte van Toetreding van Portugal vastgestelde quota.

Mochten bij de toekenning van de steun de toe te passen criteria die zijn geweest welke golden voor de selectie van de projecten die zouden worden gefinancierd in het kader van Verordening (EEG) nr. 355/77 van de Raad, die is vervangen door Verordening (EEG) nr. 866/90, dan dient erop te worden gewezen dat ook volgens die criteria (PB nr. C 152 van 10. 6. 1983) geen investeringen in de sector suiker voor bijstand in aanmerking kwamen.

De betrokken investeringssteun voldoet dus niet aan de selectiecriteria die bij de toekenning van de steun golden.

Gezien het voorafgaande, wordt de bij besluit van het CIPE van 28 juni 1990 aan de suikerfabriek van Ostelato toegekende steun in de vorm van een lening tegen verlaagde rente ten bedrage van 3 miljard lire door de Commissie, op grond van de gegevens waarover zij beschikt, als onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt beschouwd. Deze steun voldoet aan de voorwaarden voor onverenigbaarheid als vastgesteld bij artikel 92, lid 1, van het Verdrag en komt niet in aanmerking voor toepassing van een van de afwijkende bepalingen die zijn opgenomen in de leden 2 en 3 van dat artikel.

In het licht van het voorafgaande heeft de Commissie besloten de procedure van artikel 93, lid 2, in te leiden tegen de betrokken maatregel. In het kader van de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag maant de Commissie de Italiaanse regering aan om haar opmerkingen binnen een maand, te rekenen vanaf de datum van deze brief, kenbaar te maken aan de Commissie.

Voorts stelt de Commissie de Italiaanse regering ervan in kennis dat zij door bekendmaking van de tekst van deze brief in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* de regeringen van een andere Lid-Staten en de overige belanghebbenden zal uitnodigen hun opmerkingen binnen dezelfde termijn kenbaar te maken.

De Commissie vestigt de aandacht van de Italiaanse regering op de brief die zij op 3 november 1983 aan alle Lid-Staten heeft toegezonden met betrekking tot hun verplichtingen die uit artikel 93, lid 3, van het EG-Verdrag voortvloeien, alsmede op de mededeling die is bekendgemaakt in *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. C 318 van 24. 11. 1983, blz. 3, waarin in herinnering is gebracht dat bij alle steun die onwettig — dat wil zeggen zonder de eindbeslissing in het kader van de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag af te wachten — is toegekend, kan worden verlangd dat de steun wordt terugbetaald en/of kan worden geweigerd de uitgaven voor de nationale maatregelen die rechtstreeks van invloed zijn op communautaire maatregelen, ten laste van de EOGFL-begroting te brengen.

De eventuele terugbetaling zal moeten geschieden overeenkomstig de bepalingen van het Italiaanse recht, waarbij het terug te betalen bedrag, moet worden vermeerderd met rente die is berekend op basis van de rentevoet welke bij de beoordeling van de regionale steunmaatregelen als referentierente wordt gebruikt, en die loopt vanaf de datum waarop de onwettige steun is toegekend.”.

De Commissie maant de overige Lid-Staten en andere belanghebbenden aan hun opmerkingen over de betrokken maatregelen binnen een maand vanaf de datum van bekendmaking van deze mededeling aan haar kenbaar te maken door toezending aan het onderstaande adres:

Commissie van de Europese Gemeenschappen,
Wetstraat 200,
B-1049 Brussel.

Deze opmerkingen zullen aan de Italiaanse regering worden medegedeeld.